

Jaan Kross 100: rahvusringhäälingu eriprogramm

menu.err.ee

18.02.2020 11:03

Kerttu Kaldoja

Rahvusoper Estonia

19. veebruaril möödub sada aastat kirjanik Jaan Krossi sünnist. Eesti ajaloos märgilise kultuurilooja sajanda sünniaastapäeva puhul on Eesti Rahvusringhäälingu programmides läbi nädala vaatamiseks ja kuulamiseks suurmehele pühendatud erisaateid ning arhiivivaramust valitud pärle.

ETV

Erisaade "Jaan Kross. Köielkõndija". Kolmapäev, 19.02 kell 22.05

Jaan Kross oskas ühtviisi hästi balansseerida ajaloofaktide ja kirjanduse piiril ning kõndida keerulistel aegadel tasakaalu hoides mööda pillikeelena pingule tõmmatud köit. Kultuurilukku on jäädvustunud tema suurteosed "Kolme katku vahel", "Sõerikastaja", "Keisri hull", "Wikmanni poisid", lisaks suurepärase luule ja elegantsed tõlked. Tema looming läks korda üle lahe Soomes, aga ka Poolas või Jaapanis. Luuletaja, poliitvang, kirjanik, isa, poliitik, esseist, tõlkija, korporant, Nobeli kirjanduspreemia nominent, kaasteeline. Ühe konkreetse nimetaja alla on Jaan Krossi väga keeruline paigutada. Milline ta siis oli, see meie suurkuju? Saates "Jaan Kross. Köielkõndija" saavad sõna nii Jaan Krossi lähedased kui ka inimesed, kes suurmeest isiklikult ei tundnud, kuid kelle elu ja looming on neid puudutanud. Isa meenutab poeg Erik-Niiles Kross. Jaan Krossi proosast ja luulest räägivad Jaan Undusk, Kristiina Ross, Tiit Aleksejev, Paul-Erik Rummo ja Vilja Palm.

Saatejuht Mart Juur, režissöör Märten Vaher, toimetaja Marit Ummelas, produtsent Hannela Lippus.

ETV2

Kontsert-ülekanne "Jaan Kross 100. Eesti avastamine".
Kolmapäev, 19.02 kell 18.30

Jaan Krossi sajandal sünnipäeval korraldavad Tammsaare ja Vilde Sõprade Selts kirjaniku tähtpäeva puhul piduõhtu [rahvusoperis Estonia](#). Pidulikul mälestuskontserdil kõlab kaunis muusika ja kõne peab vabariigi president. Kontserdi muusikajuht on Tõnu Kaljuste ja lavastaja Margus Kasterpalu.

Saatejuht on Joonas Hellerma, režissöör Keiti Väliste, juhtoperaator Andrus Rebane, produtsent Kadi Katarina Priske.

Pidulikku kontserti kannab kell 19 üle ka Klassikaraadio.

Esmaspäevases "Plekktrummi" saates oli külas kirjandusteadlane Jaan Undusk, kelle näidend Krossi noorpõlvest esietendub neil päevil Draamateatris. Saadet saab järelvaadata ETV2 kodulehel.

VIKERRAADIO

17.-21. veebruaril kell 11.15 jõuavad Vikerraadio eetrisse arhiivikatkendid nii kirjaniku endaga kui ka teistest temast rääkimas. Sõna saavad näitleja ja lavastaja Priit Strandberg, raadiotoimetaja Mari Tarand ja Jaan Krossi lapselaps Ingel Undusk.

17.-21. veebruaril kell 11.30 ja 22.30 kõlab "Järjejutus" Jaan Krossi novell "Marrastus", loeb Peeter Tammearu.

Kolmapäeval, 19. veebruaril kell 14.05 algab saade "Jaan Kross-võrratu kaasteeline", kus kohtume Jaan Krossi laste ja kirjandusteadlastega, kuuleme arhiivikatkeid nii Krossi loomingust kui ka intervjuudest. Arhiivisaate ja -lõigud toimetab Haldi Normet-Saarna.

Reedel, 21. veebruaril kell 14.05 kõnelevad Jaan Krossist ja romaanižanrist Rein Veidemann ning Tiina Ann Kirss. Saatejuht on Maarja Vaino.

Laupäeval, 22. veebruaril kell 13.05 heidab ajaloolane ja professor Jüri Kivimäe pilgu Jaan Krossi ajaloole, kujuteldavale ajaloole ja tegelikule ajaloole Jaan Krossi romaanis "Kolme katku vahel". Juttu on ka sellest, mida see Krossi üks tähtteoseid ilmumise ajal eestlastele tähendas ja mida tähendab praegu. Saatejuht on Piret Kriivan.

Laupäeval, 22. veebruaril kell 19.05 on eetris kuuldemäng "Mardileib", Jaan Krossi jutustuse on raadiole seadnud ja lavastanud Jaanika Juhanson. Helirežissöör Külliki Valdma. Muusikat teeb ansambel Indigolapsed.

Küünlakuu "Luuleroomid" kolmapäeviti kell 23 on samuti pühendatud Jaan Krossi 100. sünniaastapäevale. Krossi sünniaastapäeval kõlab Vikerraadios Jaan Krossi poem "Maailma avastamine", esitab Voldemar Panso, helisalvestatud 1963. aastal.

KLASSIKARAADIO

Otseülekanne Estonia kontserdisaalist "Jaan Kross 100".
Kolmapäev, 19.02 kell 19.00

Jaan Krossi sajandal sünnipäeval korraldavad Tammsaare ja Vilde Sõprade Selts kirjaniku tähtpäeva puhul piduõhtu rahvusoperis Estonia. Pidulikul mälestuskontserdil kõlab kaunis muusika ja kõne

peab vabariigi president. Kontserdi muusikajuht on Tõnu Kaljuste ja lavastaja on Margus Kasterpalu. Klassikaraadio teeb kontserdist otseülekanne, toimetaja on Marge-Ly Rookäär.

Esmaspäeval, 16. veebruaril kell 15.05 kõlab Klassikaraadios Jaan Krossi ja Ellen Niidu kuuldemäng "Narr laps". Vaimuka vormi ja sisuga, värvikate karakterite ja isikupäraste näitlejatöödega lugu koolitüdruku armumisest andekasse muusikateadlasesse. Raadioteatri salvestus aastast 1964.

Pühapäeval, 23. veebruaril kell 15.05 on eetris postdokumentaalne kollaaž Jaan Krossi romaani "Taevakivi" ainetel. Kujutluspilt Otto Wilhelm Masingu ja Kristian Jaak Petersoni kohtumisest.

Raadiole seadnud ja lavastanud Einar Kraut, Raadioteatri salvestus aastast 1999.

17.-21. veebruaril kell 16.30 kõlavad Klassikaraadio "Jutujärje" rubriigis Krossi teosed:

E, 17.02. Katkendi Jaan Krossi jutustusest "Kolmandad mäed", mille keskmes maalikunstnik Johann Köler, loeb Kaarel Toom. Helisalvestatud 1973. aastal.

T, 18.02. Katkendi Jaan Krossi jutustusest "Mardileib" loeb Tarvo Krall. Helisalvestatud 2006. aastal

K, 19.02. Katkendi Jaan Krossi romaanist "Keisri hull" loeb Kaido Rannik. Helisalvestatud 2006. aastal.

N, 20.02. ja R, 21.02. Katkendeid Jaan Krossi romaanist "Paigallend" loeb Indrek Sammul. Helisalvestatud 1998. aastal.

RAADIO 4

Eriosaade "Jaan Kross - 100". Kolmapäeval, 19.02 kell 19.05

Jaan Krossile pühendatud saate autoriks on tuntud kirjandusteadlane ja filoloog Irina Belobrovtseva.

KULTUURIPORTAAL

ja 19. veebruaril tähistab Eesti Kirjanike Liit kirjanik Jaan Krossi 100. sünniaastapäeva rahvusvahelise konverentsiga "Kõielkõndija. Jaan Kross 100". ERR-i kultuuriportaali kannab konverentsi osaliselt üle.

Sarnased uudised

[Eesti kirjanduse suurkuju Jaan Kross 100 \(51%\)](#)

Linnaleht Tartu-Pärnu 14.02.2020

[Galerii: Jaan Krossi sünniaastapäeva tähistatakse Estonia teatris \(52%\)](#)

kultuur.err.ee 19.02.2020

[GALERII I Estonias tähistati Jaan Krossi 100. sünnipäeva \(53%\)](#)

ohtuleht.ee 19.02.2020

[GALERII I Estonias tähistatakse Jaan Krossi 100. sünnipäeva \(54%\)](#)

ohtuleht.ee 19.02.2020

[Austame lippudega Jaan Krossi \(60%\)](#)

Saarte Hääl 19.02.2020

[Austame lippudega Jaan Krossi \(60%\)](#)

saarthaal.postimees.ee 19.02.2020